

IL-Huttafa

POBox 498 Valletta CMR 01

Numru **7**

Marzu
April
1995

Dan il-magażin stampat fuq karta riċiklata

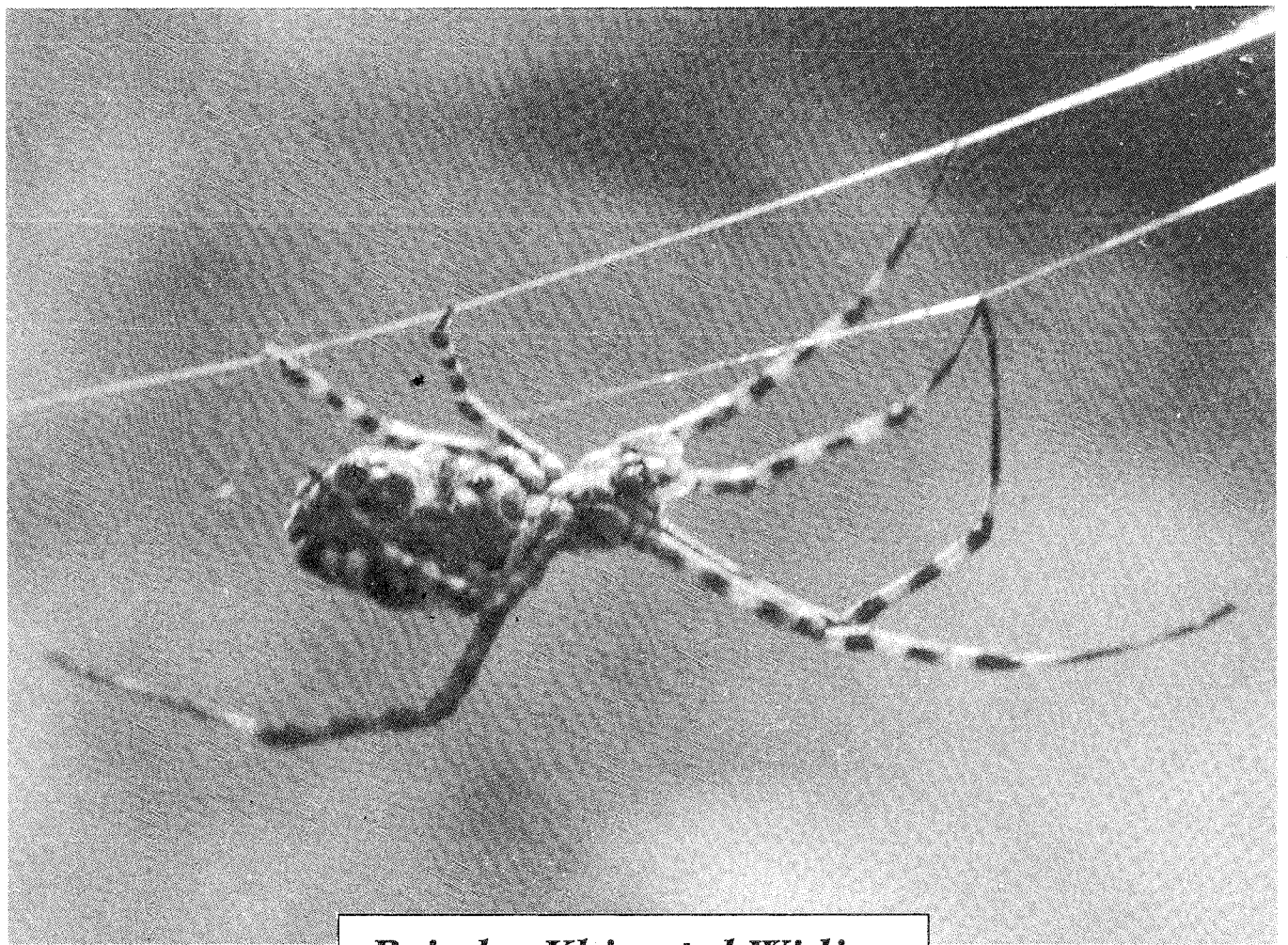

Il-Huttafa tismen

Minn dil-ħarga l-magażin favorit tagħkom se jikber b'erba' paġni oħra.

TAPACULO

Xarba messikana?
Żifna ballroom?
Belt fil-Venezwela?

Brimba Kbira tal-Widien

BirdLife[®]
MALTA MOS

I L - M A G A Ż I N T A L -
K L A B B H U T T A F

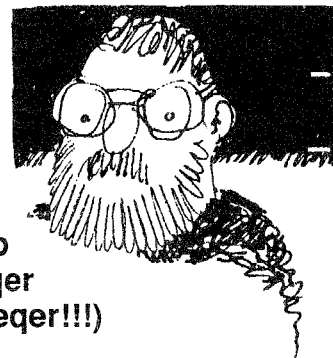

Hello hbieb Huttaf!

Din is-sena nahseb ġejja għall-bdil!!

Fil-Huttafa 6 tajna bidu għall-Gruppi Lokali. S'issa diġà għaqqadna tnejn minn dawn il-gruppi, u anke saru xi attivitajiet. Dettalji ta' dawn il-Gruppi Lokali tibdew issibuhom f'paġna 9 ta' kull harga ta' dan il-magażin.

Issa nhabbrukom bidla oħra, din id-darba mhux fil-Klabb biss imma fil-MOS kollha. Min minnkomm għandu għajnejn ta' seġer (u l-membri tal-Klabb Huttaf bilfors irid ikollkom għajnejn ta' seġer!!!) induna li f'paġna 1 sparixxiet l-arma l-qadima ta' l-MOS.

Issa flok din:

se tibdew taraw din:

Għax issa l-MOS sar jismha BirdLife Malta MOS. L-arma tagħna saret l-istess waħda tal-BirdLife International. Din hija Għaqda enormi mad-dinja li tiġbor fiha għaqdiet bħall-MOS. Fil-BirdLife hemm għaqdiet ikbar mill-MOS u għaqdiet iżgħar mill-MOS, għaqdiet mhux mill-Ewropa biss imma mill-kontinenti kollha tad-

dinja. Dawn l-għaqdiet jaħdmu flimkien u jgħinu lil xulxin għall-ġid ta' l-għasafar u n-natura. L-MOS, le anzi l-BirdLife Malta MOS, hija kburiya li hija partner f'din l-Għaqda kbira.

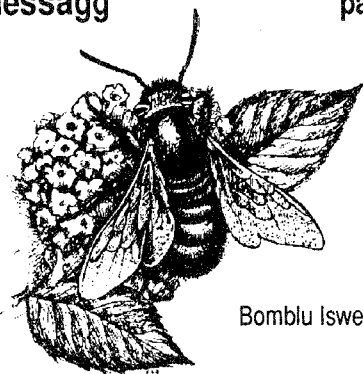
Li bdilna isimna ma jfissirx li bdilna l-hidma tagħna. Xorta se nibqghu naqbz u għall-ambjent naturali ta' Malta! Xorta se nibqghu ngħallmu lill-membri u lill-pubbliku dwar l-għasafar u dwar in-natura salvaġġa! Xorta se nibqghu niehdu hsieb il-Klabb Huttaf, anzi dis-sena ha nippruvaw verament inkabbru u nsaħħuh. Tant hu hekk li anke l-magażin stess qed inkabbru.

Minn dil-ħarġa l-Huttafa se jibda jkollha 12-il paġna u mhux aktar tmienja! Ċaw għalissa!

Victor Falzon
Editor

X'għandna did-darba?

Editorjal	paġ 2
Aħbarijiet lokali	paġ 3
Mid-Dinja	paġ 4
Nittrumbjaw fuq Ir-Russett Griż	paġ 5
Ittri	paġ 6
Art Gallery/Poezija	paġ 7
Attività	paġ 8-9
Niltaqghu ma' Max Farrugia	paġ 10-11
Paġna Messaġġ	paġ 12

Bomblu Iswed

Faċċata ta' Quddiem

Brimba Kbira tal-Widien

(*Argiope lobata* - Lobed Argiope)

Hawn hi! L-ikbar brimba ta' Malta, u bla dubju waħda mill-isbaħ ukoll. Ma tantx hija komuni. U le mhix perikoluża ... kemm tibzghu!!

Żball!

F'Il-Huttafa 6 paġna 2 għedna li l-isem xjentifiku tal-Gawwija Rasha Kannella huwa *Larus melanocephalus*. Kellu jkun *Larus ridibundus*. Skużawna!!

Working Group Klabb Huttaf

Silvana Agius, Isabella Borg, Robert Borg, Audrey Chetcuti, Norman Chetcuti, Desirée Falzon (Ĉer), Victor Falzon, Graziella Fenech

Klabb Huttaf huwa t-taqsimha tal-BirdLife Malta MOS għall-membri ta' taħt l-erbatax-il sena. Il-Klabb jitmexxa minn grupp ta' Youth Leaders, li jorganizzaw hargiet fil-kampanja, żjajar f'riservi naturali, talks, video-shows u anke xogħol ambjentali. Il-Klabb jippubblika n-newsletter-magażin "Il-Huttafa" kull xahrejn għall-membri, u jipproduci handouts, worksheets u loġħob għal waqt l-attivitajiet. Il-Klabb għandu wkoll numru ta' Gruppi Lokali fil-pajjiż.

©BirdLife Malta MOS 1995

Stampat għand Poulton's Print Shop

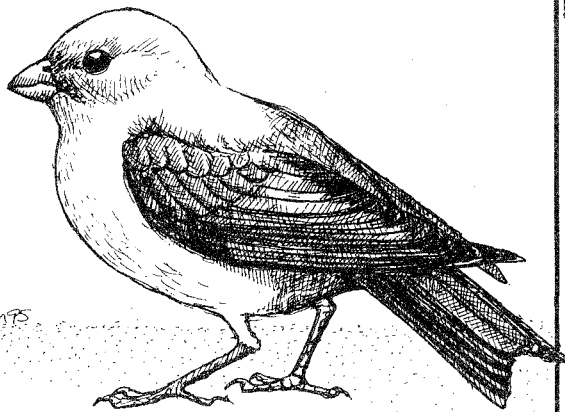
MOSTRU U f'GHAWDEX...

L-ghaqdjet kollha ta' l-ambjent, fosthom BirdLife MOS, huma nkwetati afna bl-ahbar li ghandu innejn jinbena ajruport ġdid f'Ghawdex. Dan l-ajruport jista' jibla' biċċa art kbira daqs Kemmuna!!!! Kulhadd jaf li Ghawdex mhuwiex post kbir bizżejjed ghal proġett ta' dan id-daqs. Ara kemm ghelieqi jintilfu, ara kemm storbju, kemm traffiku, kemm asfalt, kemm bini. X'naghmbuh dan kollu? Lanqas l-Ghawdexin stess ma jriduh. Ahna l-ambjentalisti ma naqblux ma' dan il-proġett ghax se jaghmel hsara kbira lin-natura. Ma rridux naraw ġwienah jillandjaw f'Ghawdex... hlief ġwienah ta' ghasafar!

Trumbetta f'Santa Marija!

Le le mhux se nitkellmu dwar il-banda waqt il-festa! Nhar it-Tnejn 20 ta' Marzu żewġ berdwoċers minn taghna, Mark Falzon u Oliver Cardona kienu qeghdin berdwoċing fil-bajja ta' Santa Marija f'Kemmuna.

F'mument minnhom qasam sparat minn quddiem wiċċhom ghasfur żghir. Gharfuh mill-ghajta tieghu... jekk tista' ssejhilha ghajta! Fi kliem Mark, "iktar kienet qisha trumbetta tal-karnival!" Ghalhekk tiskantawx li dan l-ghasfur jismu Trumbettier (trumpeter finch - *Bucanetes githaginea*). It-trumbettier huwa ghasfur skars hafna f'Malta, u ma jidhirx kull sena. Fl-Ewropa bilkemm jafu bih, ghax proprjament huwa ghasfur ta' l-Afrika ta' Fuq. U ladarba Malta mhijiex 'il boghod hafna mix-xtut ta' l-Afrika, dan id-daqsxejn ta' ghasfur imbaċċaċ b'munqar hamrani kultant jiffaċċa hawn.

SMAJTU?

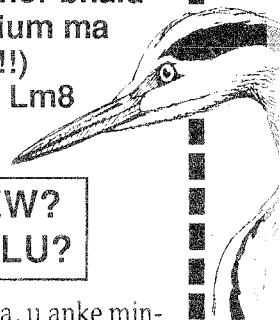
HAREĠ KTIEB TAL-GENN
DWAR IN-NATURA MALTIJA

"Il-Flora u l-Fawna ta' Malta"

- Jiddeskrivi kwazi 1000 speċi ta' pjanti u annimali li hawn f'Malta
- L-ispeċi KOLLHA mpingijin bil-kulur
- Hafna tpingijiet ohra bil-linka
- Miktub minn disa' esperti
- Miktub b'Malti hafif
- Kbir kwazi daqs din il-paġna
- Fih 434 paġna

- Qoxra iebsa
- M'hawnx iehor bhalu f'Malta (u jdum ma jkun hawn!!!)
- Jiswa BISS Lm8 mizeri!

X'QED TISTENNEW? LI JINHATAF KOLLU?

Issibu tixtruh minn hwienet tal-kotba, u anke min-Nature Shop taghna f'65 Triq Sta Luċija, Il-Belt

abbartijiet

Park fil-Baħar

Ir-Russja ħolqot riserva naturali kbira, li parti sewwa minnha hija baħar (marine park). b'kollox fiha xi 42,000km², qisu xi darbtejn daqs Sqallija (jew daqs Malta xi 130 darba!!!).

Dan se jkun l-ikbar marine park fl-Ewropa. Fih jinkludi l-grupp ta' gzejjer Franz Josef (li qegħdin fl-Oċean Artiku) u parti mill-Baħar Barents. Dawn l-inħawi, inkluż il-baħar, fihom flora u fauna interessanti u tipiċi tal-post.

Għal żmien twil dal-post kien f'idejn il-militar, u spiss kienu jitniġġsu partijiet minnu. Imma issa saru post protett. Jekk in-Norveġja tagħmel l-istess min-naħa tagħha, dir-riserva għandha fejn tikber iktar.

Naturopa

L-EWWEĠ ISSA qerduha! ISSA jriduha!

Il-Linċa (*Lynx - Felis lynx*) hija speċi ta' qattus imdaqas selvaġġ. Xi sekli ilu kont issibu mxerred fil-foresti ta' ħafna mill-Ewropa. Imma l-linċa, bħal-lupu, kellha fama li toqtol in-nagħaġ, u għalhekk in-nies kienu jonsbuha u joqtoluha bl-addoċċ. Barra minn hekk, ħafna mill-foresti fejn tħobb tgħix inqerdu.

Illum hija waħda mill-mammiferi rari ta' l-Ewropa. Franza wkoll kellha l-linċa fil-passat u qatlihom kollha. Issa l-folja donnha nqalbet, l-idejta qed jinbidlu, u qed ikun hemm iktar interess u rispett lejn il-ħajja selvaġġa. Ħafna jixtiequ jerġġhu jkollhom dan l-animall stupend farthom. Għalhekk fil-park tal-Vosges, kollu foresti u muntanji, il-Franċiżi qed jaraw jirnexxilhomx idahħlu l-linċa mill-ġdid.

Naturopa

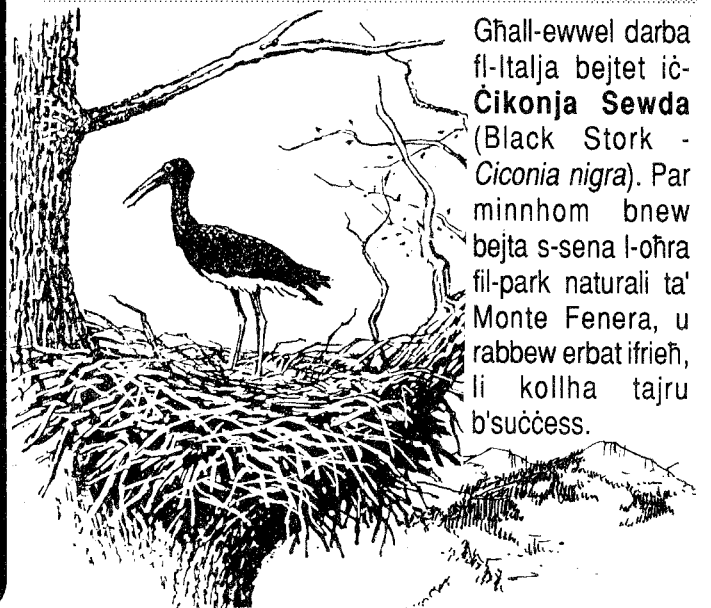
TAPACULO

Bolivja hija pajjiż fl-Amerka t'Isfel b'ħafna muntanji (l-Andes) u foresti. Dawn il-foresti jissejġu "cloud forest" għax huma tant umdi li spiss ikunu miksijin ċpar u shab.

F'dawn il-foresti umdi jgħixu varjetà kbira ta' animalli. Dan l-aħħar instabet speċi ġdida ta' għasfur: id-**Diademed Tapaculo** (*Scytalopus schulenbergi*). Għasfur żgħir, daqs Għammiel tal-Bejt, griż skur b'maskla żgħira.

Bħat-tapaculos l-oħrajn, huwa għasfur mistħi u ma tarax malajr. Fil-fatt l-ewwel ma ndunaw bih kien mill-għanja. Meta jitgerrex it-Tapaculo minflok itir jippreferi jidhol jigr jistaħba qalb il-ħaxix niexef fl-art... iktar imġiba ta' ġurdien milli ta' għasfur!!

Fl-Italja... b'suċċess!

Għall-ewwel darba fl-Italja bejtet iċ-**Cikonja Sewda** (Black Stork - *Ciconia nigra*). Par minnhom bnew bejta s-sena l-oħra fil-park naturali ta' Monte Fenera, u rabbew erbat ifrieh, li kollha tajru b'suċċess.

World Birdwatch

World Birdwatch

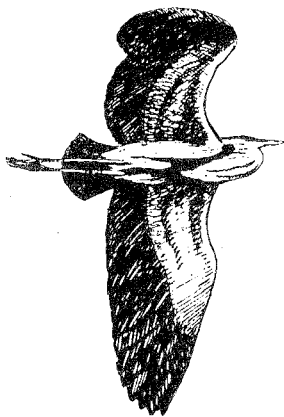

ir-Russett Griż

Żmien il-passa reġa' maghna. Bhalissa l-ghasafar li jkunu qattghu x-xitwa fl-Afrika jergghu lura lejn l-Ewropa biex ibejtu. Fi triqthom jaqsmu deżert, bahar u kull tip ta' ambjent. Xi whud jghaddu minn fuq il-gzejjer Maltin, u spiss jinżlu jieklu u jistrieħu qabel ikomplu t-titjira. Fost dawn insibu r-Russett Griż.

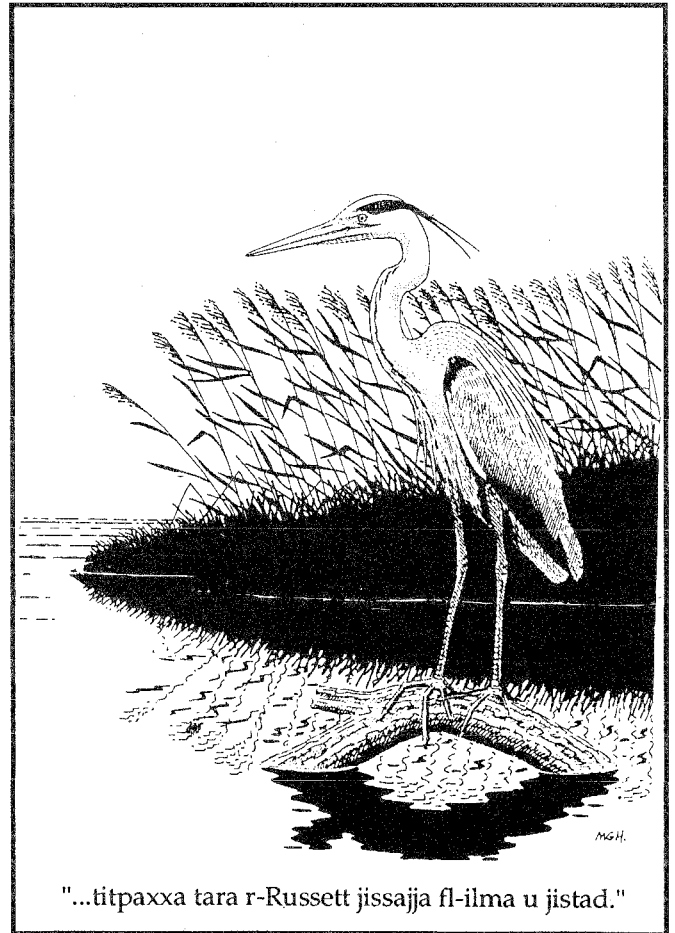
Bhall-bqija tal-familja ta' l-irsieset (plural ta' russett), ir-Russett Griż huwa adattat biex jghix qrib l-ilma - fil-fatt ibejjet fuq sigar kbar maġenb ghadajjar u xmajjar. Ghandu saqajh twal biex iċaflas u għonq twil u munqar mislut biex jistad għall-hut u xi priża oħra li jsib fl-ilma. Huwa ghasfur kbir u ta' l-wien ċari fuq l-abjad u l-griż, iżda l-pinen tal-ġwienah huma skuri u għalhekk meta jtir jidher x'aktarx skur.

Ir-Russett Griż ipassi mill-ahhar ta' Frar sa Meju u minn Awwissu sa Ottubru. Ġieli jidhru xi wahdjet f'xhur oħra, l-aktar fix-xitwa. Spiss narawh fi qtajja', li fil-harifa jista' jkun fihom hafna għexieren t'ghasafar. Jista' jitfaċċa kullimkien. F'xi nhawi max-xtut kemm-il darba jinżel jistrieħ u jiekol, u mkejjen bħas-Salina u r-riserva ta' l-Ghadira huma favoriti. Billi fl-Ghadira ma ssirx kaċċa, faċli li tmur titpaxxa tara r-Russett jissajja fl-ilma u jistad. Tant toffri kenn din ir-riserva li xi rsieset anke qattghu xitwa shiha hemm, u s'intendi saru verament hbieb tal-membri tal-Klabb Huttaf li marru jarawhom!

Russett Griż
qed itir

Ir-Russett Griż jaghtina taghlima ta' kif fin-natura kollox minsuġ bir-reqqa. Nghidu ahna, fir-rebbieghar-russett ipassi kmieni iejn l-Ewropa,

"...titpaxxa tara r-Russett jissajja fl-ilma u jistad."

Malti: Russett Griż
Ingliz: Grey Heron
Xjentifiku: *Ardea cinerea*

ghax l-ghadajjar ikun fihom inqas haxix ta' l-ilma mill-bqija tas-sena. B'hekk isib il-hut aktar faċilment u jkollu biex jitma' lill-frieħ. L-ghixien tal-frieħ jiddependi hafna mill-ghadd ta' hut li jsibu l-ġenituri, u l-hut huwa stess ghandu b'żonn hlejjaq u pjanti oħra ta' l-ilma. Bhal dejjem, naraw li n-natura hi katina wahda: meta nbaghbsu anke rokna żghira jew neqirdu pjanta wahda, naghmlu hsara lin-natura kollha.

Illum huwa illegali (kontra l-ligi) li tispara fuq Russett Griż. Madankollu hawn hafna kaċċaturi li jirraġunaw li aktar mhu sabih ghasfur aktar ghandu jinqatel! Minhabba dawn in-nies bla sens eluf ta' rsieset jinqatlu kull sena, l-aktar meta jippruvaw jinżlu jistrieħu. Iżda r-Russett Griż ghandu wkoll hafna hbieb: il-membri tal-Klabb Huttaf, li fehmu li l-hajja jehtieg japprezzawha u mhux jeqirduha.

Mark Falzon

A M B J E N T A L I S T I

Dawn it-tfal rebħu t-titlu **Ambjentalist tat-Term** (l-ewwel term) fil-iskema Dinja Wahda. Nieħdu pjaċir inżidu ngħidu li kollha huma membri fil-Klabb Huttaf.

Svetlana Balzan (Yr3 - B'Kara A Pr.)
Karl Farrugia (Yr6 - Dingli Pr.)
Jean Noel Cutajar (Yr4 - Żebbuġ Pr.)
Michael Camilleri (Yr5 - Mellieħa Pr.)
Francene Camilleri (Yr4 - Qala Pr.)
Michael Bonello (Yr6 - St. Joseph, Rabat)
Marlon Grech (Yr4 - Kerċem Pr.)
Edward Abdilla (Yr6 - Żurrieq B Pr.)
Peter Grech (Yr3 - Stella Maris, Balzan)
Ian Scicluna (Yr6 - De la Salle, Birgu)
Charles Cuschieri (Yr6 - Gharghur Pr.)

KOMPETIZZJONI POSTER

Dawn huma t-tfal li ħadu premju fil-Kompetizzjoni biex ipingu poster dwar il-Pitirross. Din kienet attività oħra fl-iskema Dinja Wahda.

Leanne Borg (Gżira Pr.)
Daniela Mallia (San Gwann A Pr.)
Lee Anne Bondin (Sta. Luċija/Tarxien B Pr.)
Elaine Buckwell (Zabbar B Pr.)
Luella Lee Beck (St. Joseph, Sliema)
Aldo Busuttill (GDespott JL, Verdala)
Nadine Briffa (GDiacono JL, Żejtun)

I k t b u l n a

Għandkom xi idejat għall-Huttafa? Għandkom xi ċajta tajba, xi loġħba interessanti, xi poeżija dwar in-natura li ktibtu intom? Hemm xi haġa li tixtiequ tistaqsu lill-esperti tagħna? Iktbulna f'dan l-indirizz:

 Editur Il-Huttafa

 Klabb Huttaf

 Birdlife Malta MOS

 POBox 498

 Valletta CMR 01

ITTRI

Martin is-Sajjed

Għażiż Editor,
 Nibda billingħidlek u niringazzjak tal-maġazin ta' kull xahrejn Il-Huttafa.

Gentilment nitolbok ftit spazju fil-gurnal tiegħek. Nixtieqek twegħibni għal dawn il-mistoqsijiet dwar l-ghasfur ta' San Martin:

- 1) L-ghasfur ta' San Martin fejn jibni l-bejta tiegħu?
- 2) Dan it-tip ta' ghasfur x'jiekol?
- 3) Kif jintgħarfu n-nisa mill-irġiel?
- 4) Xi kemm tbid bajd il-mara?

Grazzi

Stephanie Darmanin
 Gżira

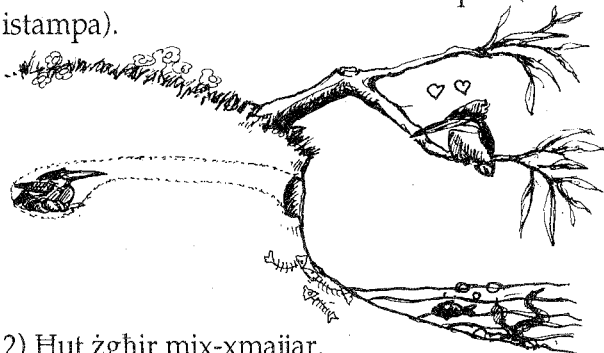

Ghasfur ta' San Martin

Għażiża Stephanie,

Grazzi ta' l-ittra tiegħek. Niġu malajr għar-risposti li għandek bżonn:

1) L-Ghasfur ta' San Martin (kingfisher) ibejjet f'ħofor li jħaffer fir-ramel fi ġnub ix-xmajjar. Il-ħofor ikunu mimdudin mhux weqfin (ara l-istampa).

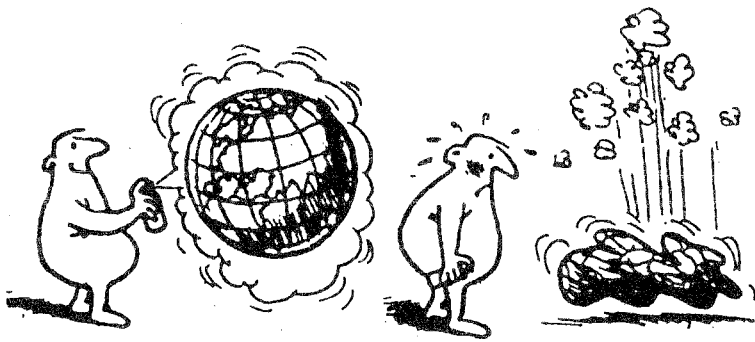

- 2) Hut żgħir mix-xmajjar.
- 3) Is-sessi f'dan l-ghasfur għandhom l-istess kulur u l-istess daqs.
- 4) Minn 5 sa 7 bajdiet.

Naturalment hemm hafna iktar x'tgħid dwar l-Ghasfur ta' San Martin. Jekk taqbeż qabza san-Nature Shop tagħna, għandek issib kemm trid taġrif.

B'kumbinazzjoni ftit tal-gimghat oħra se nagħtu bidu għal kampanja ġdida, u l-ghasfur percimes se jkun ... hekk hu, seħibna ta' San Martin!!

L-Editor

poeżija

Dil-poeżija sabha f'gazzetta Josef Sapiano, membru li jghix il-Kanada, u baghathielna. Kellhom bżonn il-kaċċaturi kollha tigrilhom l-istess haġa...

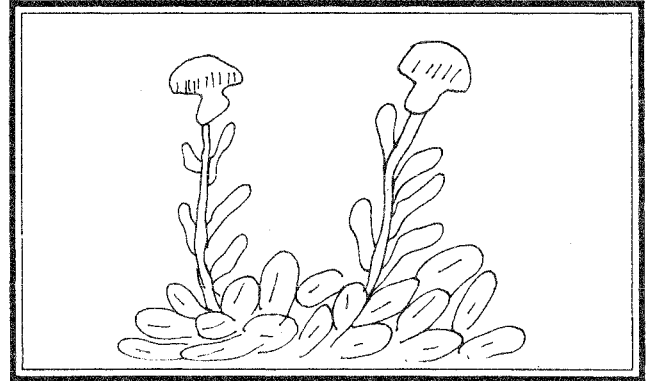
A Hunter's Poem

*A hunter shot at a flock of geese
That flew within his reach.
Two were stopped in their rapid flight
And fell on the sandy beach.
The male bird lay at the water's edge
And just before he died,
He faintly called to his wounded mate
And she dragged herself to his side.
She bent her head and crooned to him
In a way distressed and wild,
Caressing her one and only mate
As a mother would a child.
Then covering him with her broken wing
And gasping with failing breath,
She laid her head against his breast,
A feeble honk ... then death.
This story is true, though crudely told.
I was the man in this case.
I stood knee-deep in snow and cold
And the hot tears burned my face.
I buried the birds in the sand where they lay,
Wrapped in my hunting coat,
And I threw my gun and belt in the bay,
When I crossed in the open boat
Hunters will call me a right poor sport
And scoff at the thing I did,
But that day something broke in my heart,
And shoot again? God forbid!*

Lemuel T Ward

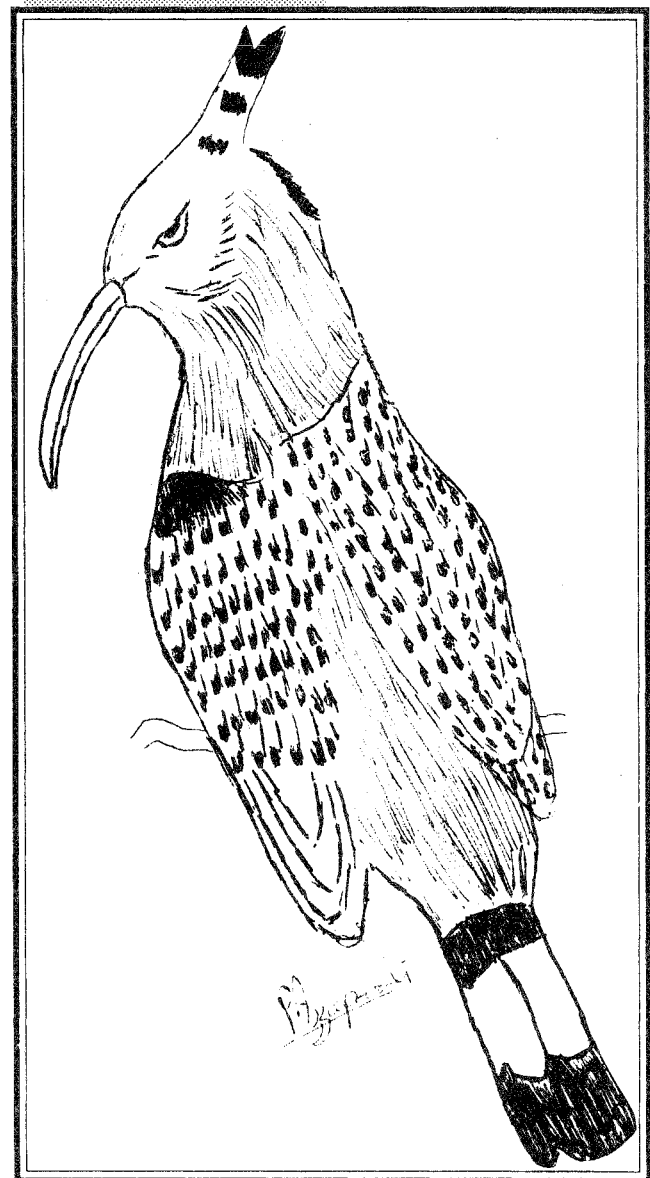
ART GALLERY

Uża karta bajda. Tużax kartonċin u tpingix bil-kulur
lbghat ukoll ismek, l-età u isem l-animmal jew pjanta

Daqquqa tal-Toppu
minn Peter Azzoparà

Widnet il-Babar
minn Joseph Ferro

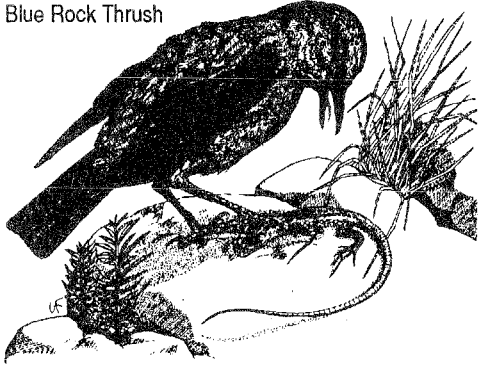

Għal Kemmuna

Merill

Blue Rock Thrush

Ahna tal-Klabb Huttaf se mmorru nduqu ftit mill-gmiel, mill-kwiet u min-natura ta' Kemmuna, li hija l-ikbar santwarju ta' l-ghasfar li ghandna f'pajjizna. Ejjew intom u hajru anke lill-ġenituri tagħkom jiġu. Nagħmlu ġurnata man-natura, u niġu lura f'xi hin wara nofsinhar. Waqt li nkunu hemm, naraw ukoll kif isir ir-ringing tal-ghasfar. Inżuru wkoll riserva naturali ġdida li l-BirdLife MOS qed tohloq fuq din il-gżira magħika.

Ġibu magħkom:

- tromba u gwida għat-tajr jekk għandkom
 - x'tieklu u x'tixorbu
 - xi haġa għal raskom jekk taraw xi ġurnata xemx
- Igġibux imbarazz żejjed, u użaw basket li jintlibes fuq id-dahar - b'hekk tkunu iktar komdi u jdejkom ikunu hielsa

Tfal taht it-8 snin irid jiġi xi hadd kbir magħhom

Minhabba li se mmorru b'lanċa (u mhux b'aircraft carrier!!) in-numru ta' nies huwa limitat. Għalhekk jekk tithajjar tiġi importanti li timla l-applikazzjoni t'hawn taht u tibghatha flimkien mal-flus malajr kemm tista' biex ma jiddispaċikx!! Niżżel numru tat-telefon biex nikkuntattjawk:

APPLIKAZZJONI GĦAL KEMMUNA

Nixtieq niġi għall-barga ta' Kemmuna!! Jekk jogħġbok għaddili aktar dettalji.

Isem: _____

Indirizz: _____

Tel: _____

Jekk hu possibli nippreferi nattendu għal

Harga A (21 April)

Harga B (22 April)

Ma' din l-applikazzjoni qed nibghat ċekk/bolli mhux użati b'valur ta' Lm _____

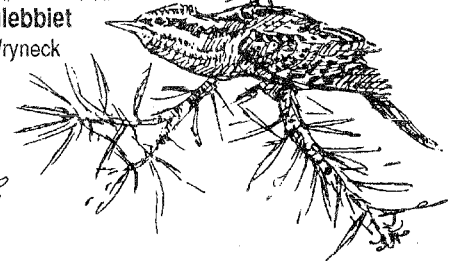
Kemm lbghat lil:

ġejjin nies?

Harga Kemmuna Klabb Huttaf BirdLife MOS POBox498 Valletta CMR 01

Ċekkijiet pagabbli lil
BirdLife Malta MOS

L-atmosfera fuq gżira bla traffiku, bla dhahen, bla storbu, bla kaċċaturi u kważi bla nies u mhux b'wisq bini tnessik għal ftit li l-Maltin poplu li jghix fuq l-iktar pajjiz fid-dinja li huwa ppakkjat bin-nies!! X'ma tiġbidniex bhal kalamita Kemmuna!!

Bulebbiet
Wryneck

Il-harga għall-Kemmuna saret għall-Klabb haġa ta' kull sena. U hafna huma l-membri li jkunu qed jistennewha. Għalhekk flok harga wahda se nagħmlu tnejn, u hawn huma d-dati u d-dettalji:

Harga A: Il-Ġimgħa 21 April 1995

Harga B: Is-Sibt 22 April 1995

Prezz: Lm1.25 kull persuna

Aktar dettalji lil min japplika

Applikazzjonijiet li jaslu wara t-18 ta' April jintbagħtu lura awtomatikament

Norman Chetcuti

Membri tal-Grupp Lokali Rabat-Attard waqt attività fil-Buskett

Gruppi Lokali

RABAT-ATTARD

Ko-ordinaturi: Audrey Chetcuti u Norman Chetcuti
Leaders ohrajn: Isabella Borg, Graziella Fenech, Marija Fenech, Justin Vassallo.

NAXXAR

Ko-ordinaturi: Mark Falzon u Silvana Agius
Leaders ohrajn: Jason Aloisio, Robert Borg, Caldon Mercieca, Rosierre Mercieca, Konrad Pizzuto.

GREEN WEEK

Dis-sena bhas-snin l-ohrajn se ssir il-Green Week.

Dis-sena bhas-snin l-ohrajn il-BirdLife MOS se jkollha stand. Dis-sena MHUX bhas-snin l-ohrajn il-KLABB HUTTAF

ha jkollna stand ghalina!!!

Mela l-iċken ċans li jkollkom ejjew sibuna n-Naxxar.

Id-dati huma mid-19 sat-23 April.

Ekologija hija l-istudju ta' kif l-annimali u l-pjanti jghixu flimkien fl-ambjent naturali taghhom. Suġġett interessanti hafna...

Tixtieq tkun taf iktar?

B'75ċ biss jasallek id-dar bil-posta l-ktieb il-ġdid "EKOLOGIJA"

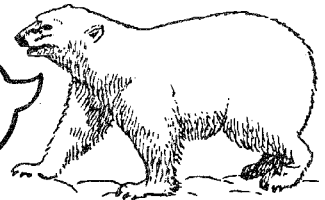

tad-ditta Ladybird, maqlub ghall-Malti u bil-kulur.

Minn hwienet ohra se ssibu 95c, u naturalment trid tmur int tixtrih. Ahna nibaghtuhulek b'xejn id-dar!! Imla fotokopja tal-formola t'hawn taht (tqattax il-magażin) u ibghathielna.

Din l-offerta ghall-membri tal-Klabb Huttaf BISS!!

Nixtieq nixtri l-ktieb il-ġdid

EKOLOGIJA

Qed nibgħatlek 75c (bolli/ċekk/postal order) Jekk jogħġbok ibgħatli kopja malajr kemm tista'!!!

Jisimni: _____

L-indirizz tieghi: _____

PostCode: _____

Membership number

Tel: _____

Ibghat lil
Klabb Huttaf
BirdLife Malta MOS
POBox498 Valletta CMR 01

Ċekkijiet f'isem BirdLife Malta MOS. Grazzi

Minn dil-harġa nibdew sensiela ta' intervisti. Audrey Chetcuti titkellem ma' nies differenti tal-BirdLife Malta MOS, li jkellmuna dwar is-sehem tagħhom fl-għaqda.

Qatt smaġtu b'xi hadd, jew forsi kontu intom stess, li sibtu għasfur ferut u badtub L-MOS? Tafu mbagħad x'isir minn dak l-għasfur? Illum se niltaqgħu ma' Max Farrugia, il-bniedem li jiebu bsieb idewwi dawn l-għasafar.

Niltaqgħu ma' Max Farrugia

Hemm xi periklu għaliġa jekk insib għasfur ferut?

Jekk issib għasfur ferut trid f'xi każijiet toqgħod attent minn munqaru jew inkella saqajh. L-irsieset u l-agretti għandhom munqar qisu xabla u l-gawwi u ċ-ċief jigdmu ħafna. It-tajr tal-priza, bħal isqra, baġhdan u kuċċard, għandhom saqajhom bi dwiefer jaqtgħu u jniggzu ħafna. Dawn finatural jużawhom biex jiggranfaw il-priza li jaqbd. Meta ssibu xi għasfur minn dawn oqogħdu attenti ħafna.

Meta nsib għasfur ferut, x'għandi nagħmel l-ewwel?

Meta ssib għasfur ferut l-ewwel ma għandek tagħmel huwa li toqgħod attent li dan ma jweggax lilek. Pogġi l-għasfur go kaxxa jew inkella go basket (mhux f'guva jew gaġġa). Jekk ikollok xi gazzetta jew ċarruta għamilha taħtu. Minn issa 'l quddiem ħalli l-għasfur fil-kaxxa għad-dlam u għall-kwiet. Dejjem ħallilu n-nifs. Malajr kemm

Max Farrugia

jista' jkun ċempel lill-BirdLife MOS (tel: 230684 jew 250229) jew inkella lili (tel: 233321).

X'għandi nitimghu, u kemm għandi nagħtih ilma?

Xejn! Tippruvax tagħti ikel jew xorb lill-għasfur, għax jista' tagħmillu ħsara aktar minn ġid.

Malli jasal għandek għasfur ferut, x'inhi l-ewwel għajnuna li tagħtih?

Malli jasal għasfur għandi l-ewwel ma nagħmel huwa li nieħu d-dettalji kollha neċessarji. Nara f'liema stat jinsab u jekk ikollu bżonn il-"first aid" nibda minn hemm. Dejjem inħalli l-għasfur jikkalma mix-xokk li jkollu fuqu qabel nagħmel aktar interventi bħal infaxxar, gibs, splints eċċ.

L-għasfar mhux kollha jieklu l-istess ikel, inti x'tagħmel biex titmagħhom?

Hemm għasfar li jeieklu żrieragh, oħrajn laħam, ħut jew insetti, rettili eċċ. Minħabba f'hekk aħna nkunu rridu nżommu ħażna tajba ta' varjetà ta' ikel. Barra minn hekk

Max Farrugia

Mhix l-ewwel darba li l-għasfur ikollu jiġi operat

Imn'Alla jkunu nies bhall-Maks ghalina!

ikollna ikel artifiċjali. Importanti hafna li minbarra l-ikel normali tagħhom, jingħataw il-vitamini. Dawn ukoll skond l-ispeċi. Ikel ħaj u qrib in-natura huwa importanti għall-aħħar granet qabel intajjar l-għasfur.

Sa ma jfiq l-għasfur, fejn iżzommu?

Sakemm l-għasfur ifiq, għandi postijiet apposta fejn dawn jinżammu. L-ambjent fejn jinżammu huwa skond l-ispeċi. Importanti dejjem li fejn jinżammu jkun nadif u spażjuż.

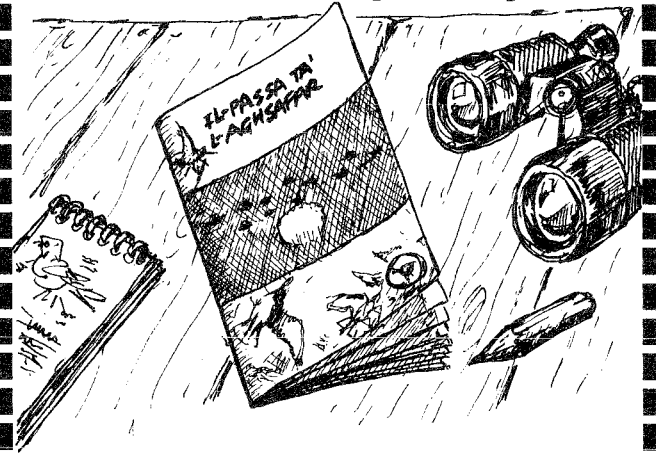
Jekk l-għasfur idum hafna għandek, ma jkunx batut biex itir?

Normalment jien ma nżommx għasafar aktar milli jkun hemm bżonn. Biex għasfur ma jkollux problemi meta jiġi biex jinġeles fl-ambjent naturali tiegħu, aħna noqogħdu 'l bogħod minnu kemm nistgħu. Jarana biss waqt it-tindif u għall-ikel, biex ma tantx jidra l-preżenza tal-bniedem. Dawn huma annimali selvaggi, mhux pets. Qabel jintelaq għasfur jitpoġġa f'post kbir biex iħaddem il-ġwienah.

X'isir meta l-għasfur ikun fieq għal kollox?

Meta għasfur ifiq għal kollox u jkun fi stat li jista' jintelaq, jibdew isiru arrangamenti meħtieġa. Inzidulu fl-ikel u nitilquh f'post akbar biex jagħmel ftit "exercise". Meta dan l-istadju jgħaddi minnu, l-għasfur jitpoġġa f'kaxxa u jittiehed fl-ambjent naturali tiegħu: x'uħud hdejn il-baħar, ohrajn qrib is-siġar. Ohrajn neħduhom fir-riserva ta' l-Għadira jew Is-Simar. Ikun hemm xi għasafar li jintbagħtu wkoll barra minn Malta, minn fejn jintelqu.

"Il-Passa ta' l-Għasafar"

Ktieb bil-kulur li jispjega l-miraklu tal-passa.

Għalik b'xejn

jekk iddahhal membru ġdid fil-Klabb Huttaf!

Imla dil-formola u ibgħatha lil Dahhal Membru Ġdid Klabb Huttaf BirdLife Malta MOS POBox498 Valletta CMR01

!!!URNEXXI!!!

Detalji tal-membri l-ġdid

Isem: _____

Indirizz: _____

Tel: _____ Data tat-twelid: _____

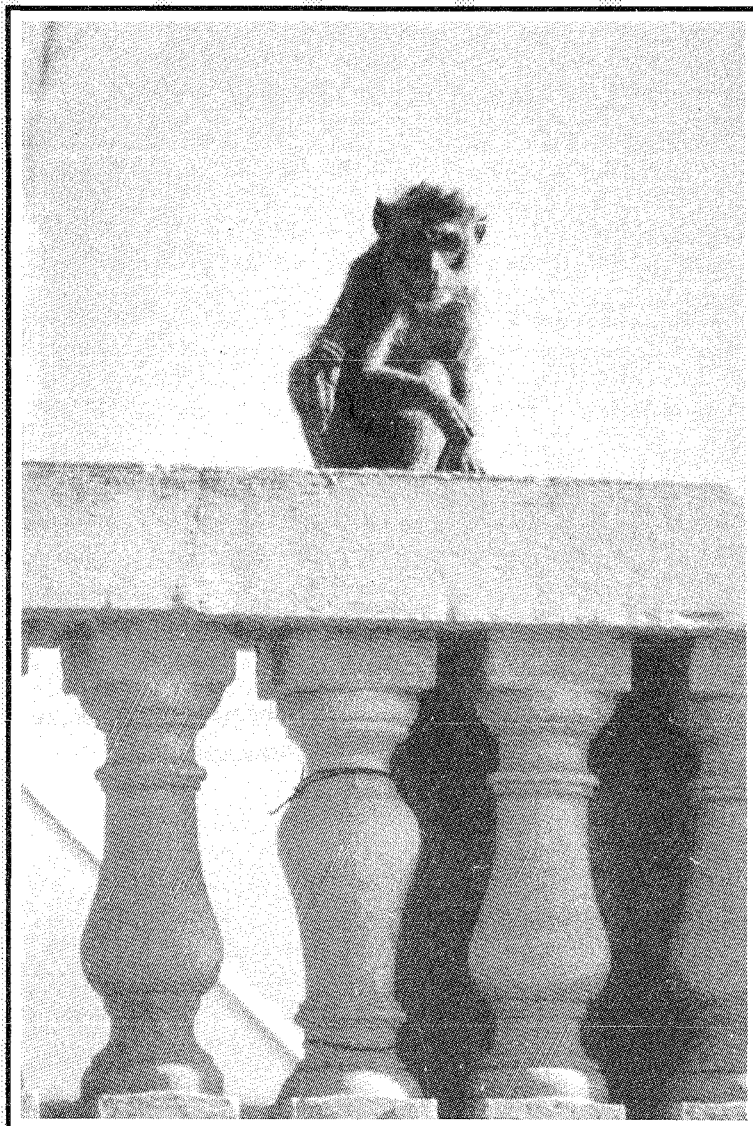
Detalji tiegħi

Isem: _____

Membership number:

Ma' dil-formola għandek issib ċekk/postal order/bolli mhux użati b'valur ta' Lm1.

Jekk ma trix tgħarraġ il-magazin tista' tiehu fotokopja u tibgħat lilha

Victor Falzon

Dix-xadina tghix fuq bejt ta' dar f'Malta. Torqod f'kaxxa tal-landa. Tqatta' l-gurnata bilqieghda thares jew tippassigga minn tarf sa tarf ta' wajer ohxon li ghandha marbut ma' sieqha. Kumpanija hadd, hbieb xejn... Lill-bnedmin ma nistghux inzommuhom ilsiera.

Ghaliex l-annimali iva?

Ghaliex l-annimali iva?

Ghaliex l-annimali iva?

Ghaliex l-annimali iva?

Ghaliex l-annimali iva?